

Veliki spasitelj Božjega naroda

Mojsije
– Božji poslanik, učenik, prijatelj, uzor-
prorok, zagovornik, i sluga Gospodnji

Izl – Pnz

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

1

Mojsijevo zvanje (Izl 3,1-4,17)

- 2x “Mojsije” 3,4
- שלח *šalah* poslati – הלך *halak* ići (v10)
- 1. naznaka nevolje (v7.9);
 - Jad, muka (v7), vapaj (v9)
- 2. nalog (v10): Izvedi narod moj!
- 3. prigovor
- 4. obećanje (v12): Ja ću biti s tobom
- 5. znak potpore (4,2-4.6s.9)
 - Štap/zmija (2-4), ruka (6s), voda/krv (9)
- 3 objekta prigovora (3,11.13;4,1)
 - Mojsije - Bog - narod

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

2

Tajanstveni sugovornik

- “glasnik Jahvin” Izl 3,2 — יהוה v4 — “Bog” v4 (Elohim) v4; Abrahamov, Izakov, Jakovljevi v6 i ?
 - Amram 6,20
- יהוה = “Ja sam koji jesam” 3,14
 - “Bit ću, tko god da ću biti” 3,14 = uzvišenost, sloboda
 - Bez obuće 3,5
 - Spomen za naraštaje 3,15
- עמי ‘*amī* moj narod 3,7.10
- ירד *jarad* sići 3,8

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

3

Božja pedagogija

- pet Mojsijevih poteškoća
 - od krize identiteta 3,11; 4,10
 - Tko sam ja? 3,11
 - Težak na jeziku 4,10
 - do izvlačenja (Izl 4,13)
 - Ne bi li ipak netko drugi...? 4,13
- pedagoški postupak
 - dugačak i otvoren razgovor (3,1-4,17)
 - Bog sama sebe očituje (3,14)
 - ne skriva osjećaje (4,14)
 - ljutnja

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

4

Prijelaz preko Crvenoga mora

- Slika Izlaska – središnji događaj (Izl 14)

30.10.2012

5

Sažetak, cilj, početak

- “Posred mora po suhu” (Izl 14,29)
 - Nalog v16, opis v22
- vjera v31 (usp. Post 15,6)
 - – u koga? Bog, Mojsije
- Poslušnost naroda
 - Nalog: tabor v2
 - Izvršenje v9
- Božja vjernost
 - Najava: otvrdnuti srce v4
 - Izvršenje v8

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

6

Zaplet

- “u škripcu” (Izl 14,10) Strah ירא
 - Ispred njih: more
 - Iza njih: progonitelji
 - Do v22
- Prigovor Mojsiju v11s
 - 2.jd. “izveo si nas; “učinio si”, “pusti!”... [redacted]”
 - 2x smrt u pustinji
- Mojsijeva reakcija
 - A) Ohrabruje v13 ירא
 - korijen problema usp. v10 ירא
 - Najavljuje: ישע *jaša'* spasiti v13 usp. v30; 15,2)
 - B) “Zašto vičeš (HB i LXX i Šarić) k meni!” צעק v15 (usp. v10)

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

7

Božja pobjeda

- יהוה će se boriti za vas v14
- tko govori i što u v25?
- Bog čini bezopasnim
 - hāmam zbuditi v24
 - Blokirani kotači v25
 - “Egipat” (26x), ne “Egipćani”
- Svrha: Spoznaja Boga v4.18.25
 - “Egipat će spoznati...” v4.18
- Božji autoritet v31
 - Usp. v10.13 ירא

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

8

Mojsije – zakonodavac

Deset zapovijedi – ustav Božjega naroda

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

9

Konstituiranje naroda

- Ponudena pogodba Izl 19,5
 - Pokoravati = Slušati glas
 - Držati = Čuvati Savez: “Moja obveza”
 - Obećanje prije zapovijedi:
 - Svojina, svećenici, sveti v6
- 2x Zajednička odluka Izl 24,3,7
 - Slušanje: stav srca 24,7
- Najavljeno bogoslužje 24,5,8 (usp. 3,12.18; 5,3)
 - Žrtve (24,5); “Krv saveza” (v8)
- Knjiga Saveza 24,7;
 - Čitanje uz oltar v7

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

10

Deset zapovijedi

- Izl 20,1-7 / Pnz 5,6-21
- Cjelovit dijaloški tekst (“Ti”)
- 5x “יהוה tvoj Bog”: v2/v6; v5/v9 v10/v14; v12/v16
 - koji sam te izveo v2/ v6
 - Bog revan, koji se brine za krivnju predaka i kod potomaka v5/v9
 - Ime – ne isprazno izgovarati v7/v11
 - pripada mu sedmi dan v10/v14
 - onaj koji ti daje tlo pod nogama na kojem možeš dugo živjeti v12/v16

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

11

Istovjetno u Izl 20 i Pnz 5

- Utemeljenje: ja sam te izveo... (v2/v6)
 - Zato nećeš imati drugih bogova
 - Zato ćeš čuvati život, brak, vlasništvo... govoriti istinu
- (v13-15; v17-19)
 - Ne ubij, ne razaraj brak, ne kradi
- (v3; v7)
 - Zabrana drugih bogova
- (v5s; v9s)
 - zabrana klanjanja idolima i obrazloženje
- (v7; v11)
 - čuvanje Božjeg imena

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

12

Razlike

- Razlog za Dan Gospodnji: Izl 20,11; Pnz 5,15
 - Izl: početak Božji, svetost (Izl 20,11)
 - Pnz: izlazak + socijalna dimenzija (Pnz 5,15)
- Tko govori? Izl 20,1 Pnz 5,1
- "ove riječi" Izl 20,1 > תורה *tôrâ* Pnz 4,44
- "dodatak": Pnz 5,12.16
 - "Kao što ti je zapovjedio Jahve, Bog tvoj"
- Smještanje - vrijeme: Izl 19,1.16; Pnz 1,3
 - 3. mjesec, 3. dan (Izl 19,1.16)
 - 1. 11. 40. (Pnz 1,3)
- Mjesto: Izl 19,11.18.20.23; Pnz 4,46-49
 - brdo Sinaj
 - istočno od Jordana, u dolini

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

13

Mojsije - svećenik (Br 8)

- Prvi izvršava propise u Br 8,14-29
 - prvi primjer i primjena:
 - žrtva "okajnica/zbog grijeha" 8,14 (4,8.20.25...)
 - krv na rogovima žrtvenika 8,15 (4,7.18.25.30...)
 - paljenica 8,18 (1,3s.6.9s.13s...) itd.
- posvetnica kojom se kod Arona i njegovih sinova posvećuje (8,23)
 - uho,
 - ruka i
 - noga

G. Hoet, A. de Blot, "Figures de la Bible", Hang 1728

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

14

Oproštajni govor

- דבריים *d'barîm* – riječi
- Ponovljeni zakon
- Kada? (Pnz 1,3 usp. 32,48.50)
- 01.11.40.
 - – "istoga toga dana" (32,48), "umri!" (50)
- "testament"
- Mojsije je napisao Toru (31,9; usp. 31,24)
 - završio pisanje u knjigu ספר *sefer* 31,24

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

15

Poslušan do smrti

- Posljednja zapovijed Pnz 32,50
 - Nakon dovršena posla 2x "sve" v45
 - Riječi, zajednica
 - Prije: "uspni se i pogledaj!" v49
- Mojsije ozbiljno shvaća usp. c33
- Izvršava obje zapovijedi 34,1.5
- Čuje posljednje riječi 34,4 – čije?
- Umire 34,5
 - "sluga Gospodnji"
 - Tko ga je pokopao 34,6? "on"?
 - Koliko godina doživio (34,7)?
 - 120 godina (34,7 usp. Post 6,3)

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

16

"Proslavljeni" Mojsije

- "ono što je Mojsije propisao" Mk 1,44
- Isus potvrđuje Zakon i Proroke (usp. Izl 34; 1 Kr 19)
 - Izlazak (Lk 9,31) i Izabranje (9,35)
- Reakcije učenika:
 - Dobro im je (Mk 9,5; Mt 17,4; Lk 28,33)
 - Prepoznaju sugovornike
 - Blagdan sjenica (usp. Lev 23,33-36.39-43)
- počevši od Mojsija što ima o njemu u Pismima Lk 24,27
 - Mora se ispuniti što je pisano u Zakonu Mojsijeju 24,44
 - Isus poslušan do smrti na križu Fil 2,8

Dr. Karl Schmid, "Moses and Jesus", 1898

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

17

Jošua – izviđač i nasljednik

- Poslan s ostalima u obećanu zemlju Br 13,16
 - predstavnik Efrajima 13,8
 - Hošea postao Jošua 13,16
- Zajedno s Kalebom potresen zbog prevrata 14,6-9
- razdiire haljine 14,6 i govori zajednici v7-9
 - Ispravljaju glasine
 - Ohrabruju narod
- on i Kaleb preživjet će 14,30
 - jedini izviđači koji nisu pomrli nakon pobune v38
- Sa svećenikom zadužen za podjelu obećane zemlje Br 32,28; 34,17

30.10.2012

amdg.eu ferbt1_005

18

Prijenos vlasti na Jošuu

- motivira cijelu knjigu:
- 1,38 on će ući i podijeliti baštinu (nalog)
 - Mojsije podsjeća 31,3
- 31,7s Mojsije poziva Jošuu (izvršenje)
 - priopćuje mu nalog
 - Ohrabrenje: יהוה će biti s njime
 - zajedno s Mojsijem izgovara *psalam* 32,44
- 34,9 Mojsije je položio ruke na nj – “zareden” (osvrt)
 - Posrednik Božje Pouke nakon Mojsija
 - ispunjen duhom mudrosti
- povod za “Savez u Moabu”
- Pnz u kontekstu od Post do 2 Kr

